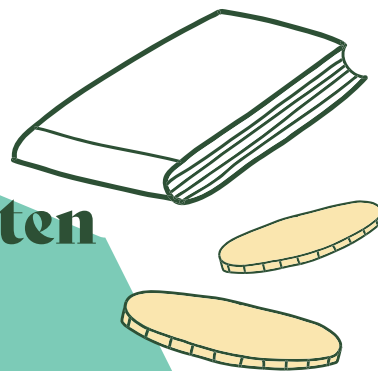

Livskraft till Mellersta Österbotten
genom företagarlostran

HANDBOK

för utveckling av företagarlostran

Sammanställning av projektets resultat och tillämpande i praktiken

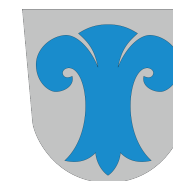
KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Kokkola
Karleby

KAUSTINEN

Innehåll

- 1 Verktyg för utveckling av företagarlostran: Öppet material som stöd för undervisning och näringsliv
- 2 Livskraft till Mellersta Österbottens genom företagarlostran
- 3 Handbok för utveckling av företagarlostran: Sammanställning av projektets resultat och tillämpande i praktiken
- 4 Företagarlostran: Nyckeln till utveckling av kommunens livskraft
- 5 Fritt valbara studier och företagsbesök som stöd för samarbete med arbetslivet
- 6 Praoperioder och arbetslivsseminarier: Företagen tar arbetslivet till skolan
- 7 Utbildningsorganisation – och KIP-besök: Genuina lärmiljöer för arbetslivs- och företagarlostran
- 8 Tips för utveckling av arbetslivssamarbete vid företagarlostran: praktiska anvisningar för undervisningstjänsterna

Verktyg för utveckling av företagarlostran: Öppet material som stöd för undervisning och näringsliv

Det material som producerats under projektet Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran och denna handbok kan laddas ner i elektronisk form på adressen

<https://www.kosek.fi/hankkeet/yrittajyyskasvatuksella-elinvoimaa-keski-pohjanmaalle-hanke/>

Materialet kan laddas ner och användas fritt av alla intresserade.

Syftet med projektets material och resultat är att erbjuda konkreta verktyg för undervisningstjänsterna, närings- och företagslivet och utbildningsorganisationer på det högre stadiet i regionen. Materialet innehåller anvisningar, verktyg och praktiska exempel för utveckling av företagarlostran och de har planerats för att stöda undervisningspersonal, företag och andra aktörer på området.

Mer information om materialet, projektet och företagslostran fås av:

Sari Yli-Hukka
Karlebynejdens Utveckling Ab
sari.yli-hukka@kosek.fi

Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran

AKKE-finansiering för hållbar tillväxt och livskraft i regionerna

Projektet Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran var ett tio månader långt utvecklingsprojekt som genomfördes under perioden 1.1–31.10.2024. Projektet genomfördes av Karlebynejdens Utveckling och projektchef var Sari Yli-Hukka.

Syftet med projektet var att samla information både från unga och företag för att identifiera behoven av arbetslivs- och företagarlostran bland elever i årskurs 7–9 för att bättre kunna svara på närings- och företagarlostrans behov.

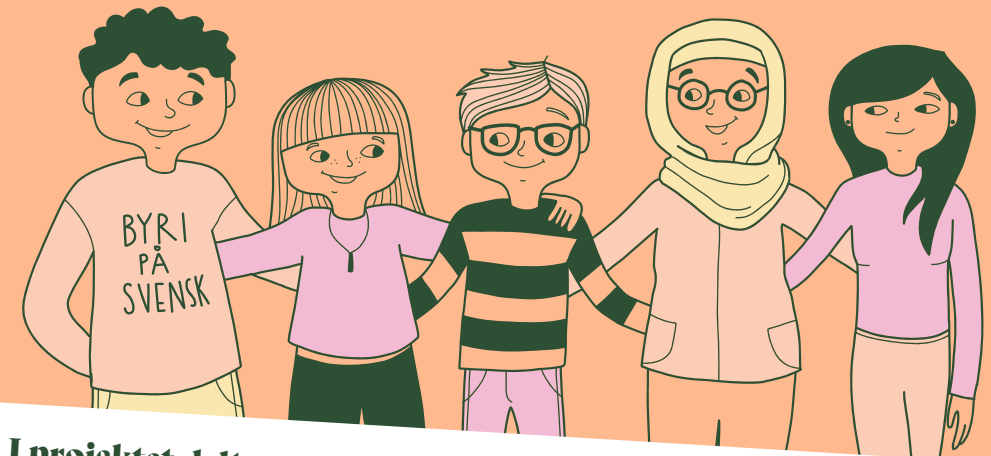
Strävan är att främja tillgången till kunnig arbetskraft och landskapets livskraft genom att förbättra kännedomen om framtidsutsikterna och företagens arbetskraftsbehov i vårt allt mer internationella landskap samt genom att rikta undervisning om aktuella arbetslivsfärdigheter, såsom förståelse för klimatförändringen och den rena omställningen till elever i årskurserna 7–9.

Som projektåtgärd görs en situations- och behovskartläggning. Baserat på kartläggningen utarbetas en åtgärdsplan där väsentliga behov identifieras och dessutom beskrivs med hurdana konkreta åtgärder lösningar kan utvecklas till dessa. Dessa åtgärder sker på ett sätt som engagerar näringslivet och olika stora företag i landskapet i utarbetandet av åtgärdsplanen, tillsammans med ungdomarna.

Genom projektet utvecklas ett smidigt samarbete mellan olika aktörer i landskapet så att kommunerna, bildningsväsendet och undervisningstjänsterna samt närings- och företagarlostran tillsammans kan garantera ett behovsbaserat lärande för elever i årskurs 7–9 i regionen och skapa en smidig stig till arbetslivet för dem genom att erbjuda den kunskap och de nätverk som de unga behöver. Som resultat identifierades behovet av arbetslivs- och företagarlostran hos elever i årskurs 7–9 samt närings-

och företagarlostrans behov, samt vilka metoder och åtgärder som stöder de ungas övergång till fortsatt utbildning, framtida tillväxtföretagare i landskapets område och arbetstagare till företagen och arbetslivet.

Huvudfinansiering för projektet Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran var Mellersta Österbottens förbund (AKKE-finansiering för hållbar tillväxt och livskraft i regionerna) samt kommunerna Karleby, Perho, Kannus, Halsö, Vetil, Kaustby, Lestijärvi och Toholampi i Mellersta Österbotten genom kommunandelar samt KOSEK genom en egenfinansieringsandel. Projektets totala budget för den 10 månader långa projektperioden var 65 496 euro.

I projektet deltog:

- Högstadieskolor i Mellersta Österbotten: Donnerska skolan, Hakalahti, Kiviniitty, Lohtajan yläkoulu, Lucina Hagman, Halsö, Vetil, Kaustby, Perho, Toholampi, Lestijärvi och Kannus.
- Över 800 ungdomar i årskurs 7–9 i Mellersta Österbotten
- Nästan 50 företag och över 100 representanter för företag och arbetstagare från Mellersta Österbotten

Handbok för utveckling av företagarlostran: Sammanställning av projektets resultat och tillämpande i praktiken

Denna handbok har skapats som resultat av projektet Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran. Genom projektet samlades värdefull information om behoven hos ungdomar och företag i Mellersta Österbotten och det skapades en åtgärdsplan i form av denna handbok som innehåller praktiska utvecklingsförslag och lösningar för att möta dessa behov och för tillämpande av praxis.

Denna handbok innehåller en sammanställning av projektets resultat i en konkret form och erbjuder praktiska tips och modeller som olika aktörer kan utnyttja när de utvecklar företagarlostran. I handboken finns tips för olika aktörer, såsom kommunala beslutsfattare och livskraftsledare, utvecklingsbolag och företagsutvecklare, undervisningstjänster och företag. Syftet med handboken är att beskriva hur mångsidig företagarlostran är och hur utvecklandet av den berör alla dessa olika aktörer.

I utvecklingen av handboken deltog 12 högstadieskolor i Mellersta Österbotten, kommunernas undervisningstjänster och näringsledning, utvecklingsbolagen i landskapet och nästan 50 företag och över 100 representanter för företag och arbetstagare samt FUI-utbildningsorganisationerna Karleby universitetscenter Chydenius, Centria yrkeshögskola och Mellersta Österbottens utbildningssamkommun Kpedu.

Utveckling av samarbete mellan unga och företag i Mellersta Österbotten

I fråga om behoven bland unga i Mellersta Österbotten framkom att de unga behöver mer information om arbetslivet, företagen och framtidsutsikterna både på den egna orten och i landskapet. Behoven varierade emellertid mellan orterna. De unga önskade särskilt att företag- och arbetslivsaspekten skulle vara en starkare del av den grundläggande undervisningen. Som konkreta exempel framfördes uppdatering av praoperioderna så att de motsvarar dagens krav samt erbjudande av praktiska möjligheter att bekanta sig med arbetsliv, företag och olika yrken. Ett annat önskemål var att arbetslivet skulle integreras till en del av olika läroämnen, till exempel genom företagsbesök och kursuppgifter.

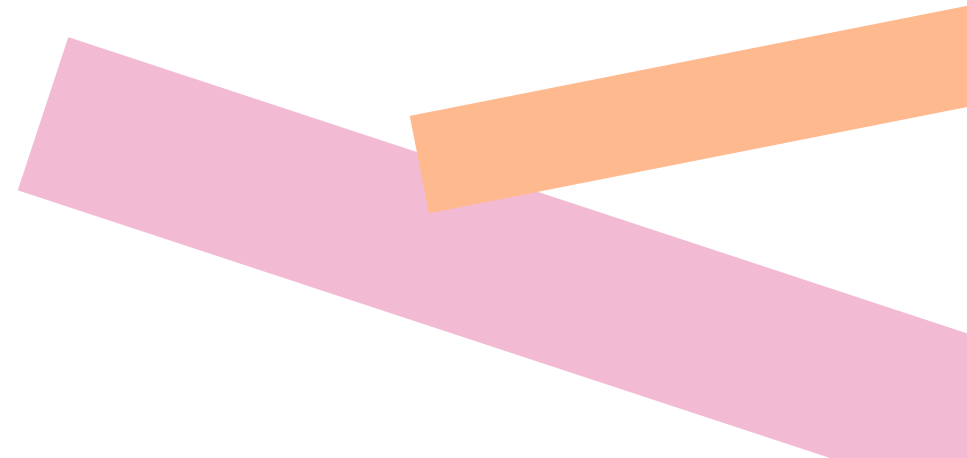
De unga betonade behovet av att delta mer i utvecklingen av kommunens och skolans verksamhet och påverka frågor som berör dem. Den rena omställningen, energiomställningen, hållbar utveckling och cirkulär ekonomi togs upp som viktiga teman och förståelsen för dem varierade mycket mellan de olika orterna. De unga önskade att man skulle öka behandlingen av dessa ämnen så att de unga bättre skulle förstå hur ämnena anknyter till det nuvarande och kommande arbetslivet i Mellersta Österbotten. Att öka kunskapen om dessa kunde stärka de ungas intresse för landskapet och hjälpa dem att gestalta sina egna karriärsstigar och de framtidsmöjligheter som erbjuds i regionen.

Ur företagets perspektiv framkom ett behov av att garantera att det framtida behovet av kunniga arbetstagare uppfylls. De betonade att mer information om företag, deras branscher och framtida yrkesbehov borde vara synliga för de unga. På så sätt kunde företagen påverka att det finns tillräckligt med kunnig arbetskraft i framtiden. Samtidigt upplevde företagen att samarbetet med skolorna tidvis är utmanande, kräver resurser och att man inte alltid ser att fördelarna är tillräckligt konkreta för nuläget, även om man skulle vara medveten om till exempel de framtida utmaningarna med behoven av kunnig arbetskraft. Dessutom hade företagen tidvis svårt att förstå deras centrala roll i företagarlostran.

Företagen föreslog att samarbetet skulle utvecklas så att det är smidigare. En möjlighet skulle vara att ordna nätverksevenemang med arbetsliv och undervisningstjänster på orterna och tillsammans planera och utveckla verksamheten för följande läsår. Företagen är redo att binda sig också till ett långvarigt samarbete om det skapas tydliga modeller för detta, till exempel genom regelbundna besök till skolor och företag. Detta kunde skapa bestående samarbetsformer som skulle gynna alla parter.

Alla aktörer inom näringslivet har redan tillräckliga färdigheter och kunskap för dessa teman, men utmaningen är att förståelsen för vikten av att öka dessa teman i undervisningstjänsterna och skolorna inte ännu är helt etablerad. Denna förståelse skulle emellertid vara väldigt viktig för att vi ska kunna ge de unga en mer omfattande bild av det framtida arbetslivet och möjligheterna med företagsverksamhet. En annan stor utmaning är att olika aktörer ska ha tillräckligt med resurser och möjligheter att delta på ett sätt som är meningsfullt för dem. Det är viktigt att utveckla modeller och handlingsätt som gör det möjligt för dem att delta på ett effektivt och flexibelt sätt som utnyttjar deras expertis på bästa möjliga sätt.

Dessa olika modeller och handlingsätt har lyfts fram i denna handbok för att underlätta alla aktörers arbete och samarbete. Målet är att man genom verksamheten på en konkret sätt ska kunna påverka kommunernas och landskapets livskraft, främja de ungas kunnande och stärka deras kontakt till det lokala arbetslivet. På så sätt kan man garantera den framtida tillgången till kunnig arbetskraft och stöda en hållbar tillväxt i regionen.

Företagarfostran: Nyckeln till utveckling av kommunens livskraft

Varför är företagarfostran ett viktigt verktyg i utvecklingen av kommunens livskraft?

Genom företagarfostran är det möjligt att uppmuntra unga till företagande och skapa nya företag och arbetsplatser i regionen. Genom företagarfostran är det möjligt att stärka arbetslivsfärdigheterna och innovationsförmågan hos lokala unga så att de svarar på framtida behov av kunnig arbetskraft. Dessutom ökar företagarfostran konkurrenskraften i regionen och det konkurrenskraftiga företagsbeståndet, attraktionskraften, det vill säga dragnings- och kvarhållningskraften, som hjälper till att hålla den kunniga arbetskraften, företagen och tillväxten kvar i kommunen. Av denna orsak är företagarfostran livsviktig även med tanke på utvecklingen av kommunen.

Företagarfostran är en fantastisk metod att få de unga att delta och få intresse för sin egen ort. Genom att ta med de unga i kommunens olika utvecklingsåtgärder kan man förverkliga idéer som uppstått genom deras behov och kan öka känslan av meningsfullhet, vilket i sin tur främjar deras engagemang i utvecklingen av kommunen och stärker samhörigheten och den framtida livskraften.

Företagarfostran förenar utbildning och traditionell näringspolitik till ett gemensamt tema, och genom att utveckla företagarfostran kan man på ett omfattande sätt påverka utvecklingen av kommunen och stärka livskraften.

Engagerande av unga i kommunens livskraftsarbete – Tips för kommunens livskraftsledare och kommunala beslutsfattare

De kommunala livskraftsledarnas och beslutsfattarnas närvaro bland de unga kan märkbart öka de ungas medvetenhet om lokala arbets- och företagarmöjligheter och stärka deras delaktighet i utvecklandet av kommunen. Detta hjälper till att binda de unga till regionen. Samtidigt kan de ungas innovativa tänkande och nya idéer berika kommunens utvecklingsarbete.

Att öka de ungas medvetenhet är en central åtgärd för företagarfostran där även kommunens livskraftsledare och kommunala aktörer kan delta. Berätta om kommunens och landskapets framtida visioner och tillväxtutsikter och beskriv vilka möjligheter de erbjuder de unga. Presentera också kommunens näringsstruktur: hurdana företag och branscher är verksamma i ert område och hurdana möjligheter kan de erbjuda de unga.

I projektet pilottestades närings- och utvecklingsbolagens anföranden i kommunerna. Syftet var att öka de ungas kännedom om och förståelse för näringslivet både på lokal nivå och landskapsnivå. Centrala teman i anförandena var framtidsutsikterna i kommunen och Mellersta Österbotten (till exempel "Kokkola kasvun tiellä" (Karleby på väg mot tillväxt), den rena omställningen och energiomställningen i regionen, kommande investeringar och de möjligheter som erbjuds genom den starka exportverksamheten i landskapet.

Är er kommun en företagarlostrankommun?

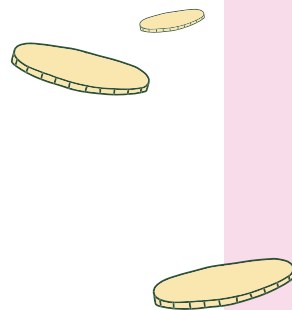
Företagarlostran sker inte av sig själv – den kräver alltid resurser och en strategisk modell för hur kommunen önskar genomföra den:

- Företagarlostran uppfattas som en del av kommunens olika utvecklingsåtgärder
- Företagarlostran är en del av strategierna
- Koordineringen och utvecklingen av företagarlostran har tilldelats resurser

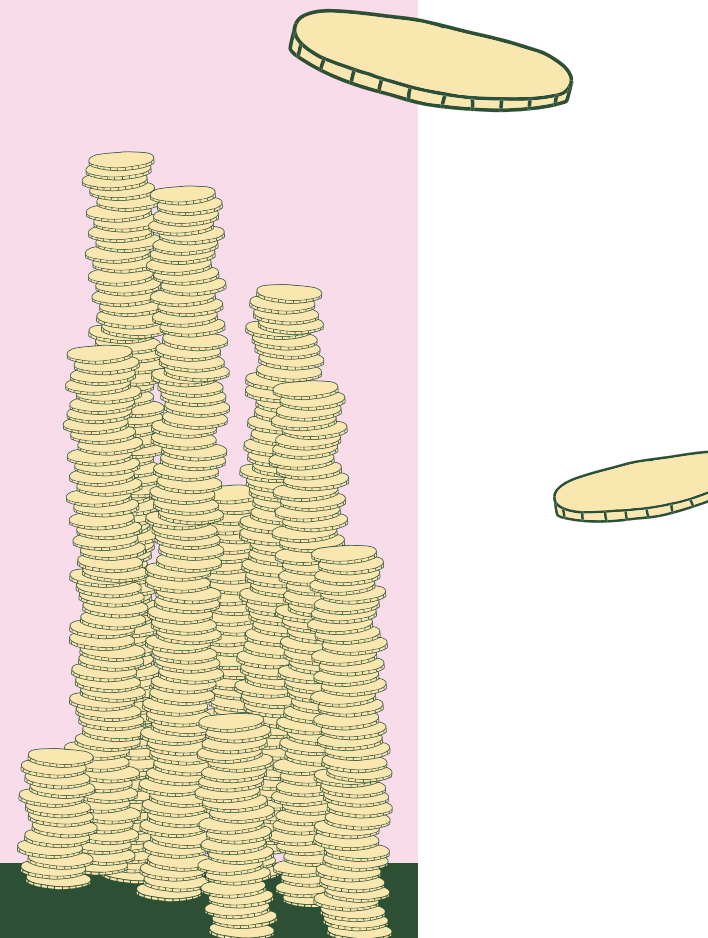
I flera kommuner i Mellersta Österbotten sker företagarlostran inte på ett målmedvetet sätt, den har inte fått tillräckligt med resurser och den ses ofta vara endast på undervisningstjänsterna. Av denna orsak är det viktigt att varje aktör, även kommunens livskraftsledare och kommunala aktörer, känner igen sin roll som aktör för företagarlostran och möjligheterna som utvecklare av kommunens livskraft.

YES-nätverket har utarbetat flera guider som stöd för arbetet med att utveckla företagarlostran i kommunerna. Bekanta dig med YES-nätverkets avgiftsfria material för kommunala aktörer:

<https://yesverkosto.fi/yrittajyykskasvatuksen-kehittaminen/yrittajyykskasvatus-kunnan-elinvoimatekijana>

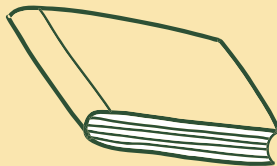

~~BUDJETTI
100 000€~~

BUDJETTI
1 000 000€

Fritt valbara studier och företagsbesök som stöd för samarbete med arbetslivet

Tillvalsämnen

Som ett effektivt sätt att öka kunskaper om arbetsliv och företagande i skolan identifierades att göra dem till en del av tillvalsämnena. Fördelen med detta anses särskilt vara bedömningsmetoden med godkänd/icke godkänd, längre lektioner och elevernas genuina intresse för tillvalsämnena. Tillvalsämnen erbjuder en utmärkt möjlighet att kombinera företags- och arbetslivsbesök, eftersom eleven redan valt ett ämne som motsvarar hans personliga intressen. Detta medför motivation och engagemang. Till exempel kan en elev i visuell kommunikation bekanta sig med en grafisk planerarens arbetsuppgifter, vilket konkretiserar lärandet och öppnar utsikter över framtida karriärvillkor och i bästa fall stärker tron på de egna styrkorna och framtidsdrömmarna.

I projektet pilottestades arbetslivs- och företags-samarbete med grupper i årskurs 9 i Hakalahden yläkoulu (C1-tillvalsämne) som en del av tillvalsstudierna. Inom detta tillvalsämne gjordes besök som passade tillvalsämnenas teman. Till exempel besökte tillvalsgruppen för visuell kommunikation Solmu Design, tillvalsgruppen för krävande matematik Huld, tillvalsgruppen för huslig ekonomi Undervisningsrestaurang Kokkolinna och tillvalsgruppen för textilslöjd kostymateljén på Karleby stadsteater och PaaPii.

Företagsbesök: Genuin inblick i arbetslivet

Företagsbesök är det mest effektiva sättet att öka de ungas kännedom om det lokala arbetslivet. De erbjuder eleverna en unik chans att bekanta sig med arbetslivet, olika yrken och experter inom branschen på ett genuint sätt. De unga upplever att besöken är det bästa och genuinaste sättet att få en uppfattning om arbetslivet och företagets verksamhet, eftersom de ger en realistisk bild av arbetsmiljöerna och karriärmöjligheterna.

Planering av företagsbesök: Företag – hur kan man erbjuda en meningsfull erfarenhet?

Företagsbesöken tar alltid tid och resurser, men de ger eleverna ett bestående minnesspår om företaget och de framtida möjligheter som det erbjuder. Välj sådana arbetstagare till presentationen som kan berätta om företagets verksamhet och branschen på ett omfattande och konkret sätt och med stolthet.

Fundera på hur mycket resurser företaget är redo att använda för besöket och informera även skolan om detta. Vid planeringen av besökets innehåll är det bra att koncentrera sig på följande frågor:

- Vad säljer företaget och hur tillverkas produkterna/tjänsterna?
- Vilka arbetar i företaget: presentera olika yrken och utbildningsbakgrunder
- Visa bilder, videor/arbetsprover
- Besöket ger mervärde om eleverna får bekanta sig med företagets produktionsutrymmen

Praoperioder och arbetslivs- seminarier: Företagen tar arbetslivet till skolan

De unga anser att företagsbesök är det genuinaste och mest intressanta sättet att bekanta sig med arbetslivet och dem som arbetar där. Det är emellertid inte alltid möjligt att ordna besök för alla elevgrupper eftersom det kräver resurser både från företagen och skolorna. Företagen deltar emellertid gärna i att ta arbetslivet till skolorna, vilket ofta är ett mer praktiskt och enklare sätt för båda parterna att förverkliga företagarfostran.

TET TALKS

Under projektet ordnades olika arbetslivsdagar i högstadieskolorna. De erbjuder ett flexibelt sätt att ta företagen närmare de unga. Arbetslivsdagarna kan vara evenemang som pågår under en lektion eller hela dagen, såsom temaseminarier.

Ett konkret sätt att öka kunskanden om arbetsliv och företagande är att göra det till en del av praon. I projektet pilottestades en modell med årskurs 8 i Lochteå där man höll en gemensam arbetslivsseminariedag för alla före praoperioden. De unga upplevde att det var viktigt att diskutera allmänt om arbetslivet, dess förväntningar och osäkerhetsfaktorer samt spelregler redan före praoperioden.

Allmänna arbetslivsseminariedagar ordnades också med årskurs 8–9 i Kannus, Donnerska skolan, Kiviniitty och Hakalahti. Paneldiskussioner om teman som baserar sig på de ungas frågor identifierades som ett effektivt verktyg. Till paneldiskussionerna inbjöds representanter för arbetslivet inom olika branscher samt stora regionala arbetsgivare.

Exempel på sätt att ta arbetslivet till en del av skolan:

- Paneldiskussioner med representanter för arbetslivet och företagsvärlden
- Företags- och yrkespresentationer
- Kommunens eller stadens livskraftsledare berättar om framtida tillväxtutsikter
- Inspirerande karriärberättelser
- Företagen ger konkreta uppgifter: de unga är med och löser genuina uppgifter och utmaningar från arbetslivet.

Utbildningsorganisation – och KIP-besök: Genuina lärmiljöer för arbetslivs- och företagarlostran

Ett effektivt sätt att öka de ungas kunskap om och förståelse för framtidsutsikterna och behoven av kunskaper i Mellersta Österbotten samt teman, såsom hållbar utveckling, cirkulär ekonomi, internationell verksamhet och kommunikation samt den rena omställningen var att ordna besök till utbildningsorganisationerna i regionen och till Kokkola Industrial Park (KIP). Under projektet pilottestades dessa besök där experter inom olika branscher presenterade både olika yrkes- och utbildningsområden och forsknings- och utvecklingsarbete samt framtida tillväxtutsikter i regionen.

KIP – En mångsidig kompetenskoncentration inom kemisk industri

Kokkola Industrial Park (KIP) är Norra Europas största ekosystem inom kemi- och metallförädlingsindustri med fler verksamma internationella toppföretag. I området har man utövat cirkulär ekonomi effektivt i redan 50 års tid.

KIP är ett utmärkt besöksobjekt och en lärandeefarenhet både för elevgrupper och lärare. Besöket vidgar uppfattningen om storindustrins betydelse, de företag som är verksamma i området och deras produktion. Dessutom erbjuder besöket fördjupad information om industriell cirkulär ekonomi och framtidsutsikterna i Mellersta Österbotten. Mellersta Österbotten är ett betydande exportområde i Finland och som en del av exportområdet fungerar en av landets största hamnar, Karleby hamn. Regionen är också känd för sitt starka logistik-kunskaper som möjliggör en smidig godstrafik och stöder den internationella handeln på ett effektivt sätt.

Elevbesök kan diskuteras med KIP ry:s verksamhetsledare Kaisa Kaapo.

Kaisa Kaapo
Kokkolan Suurteollisuusalueyhdistys ry
kaisa.kaapo@kip.fi
+358 50 059 8018

Elevbesök till Centria yrkeshögskola

Välkommen på besök! Centria erbjuder inspirerande anföranden och en möjlighet att bekanta sig med olika utbildningsområden samt forsknings-, utvecklings- och innovationsproffsens arbetsuppgifter och kunskaper.
<https://net.centria.fi/koulutus/opinto-ohjaajille/>

Nea Koivisto
nea.koivisto@centria.fi
+358 50 435 9046

centria
ammattikorkeakoulu

Elevbesök till Karleby universitetscenter Chydenius & Mellersta Österbottens LUMA-center

Syftet med LUMA-center Finland-nätverket är att stöda inspirerande och motiverande undervisning i matematik, omgivningslära, naturvetenskaper, programmering och teknologi. Mellersta Österbottens LUMA-center är en del av LUMA-center Finland-nätverket och vi driver lokalt LUMA-samarbete med lokala organisationer. Kom på elevbesök till våra workshoppar i vetenskapsklasserna vid Mellersta Österbottens LUMA-center eller bjud in oss på skolbesök.

Vi lånar också ut utrustning som kan användas som stöd för vetenskaps- och teknologiföstran. Genom oss går det också att ordna anföranden av experter inom naturvetenskaper och teknologi vid Karleby universitetscenter.
Mellersta Österbottens LUMA-center <https://luma.cinetcampus.fi/>

Pentti Impiö
pentti.impiö@ju.fi
+358 40 561 8281

Tips för utveckling arbetslivs- samarbete vid företagarlostran: praktiska anvisningar för undervisningstjänsterna

Vem fungerar som kontaktperson för företagarlostran och arbetslivsfostran på er skola? Det rekommenderas att ni utser en arbetslivskontaktperson för er skola och att personens kontaktuppgifter publiceras på skolans webbplats. Detta gör det lättare för representanterna för arbetslivet att hitta rätt person att ta kontakt med. Till exempel: Minna Meikäläinen, företagarlostran- och arbetslivskoordinator (kontaktuppgifter).

Kommunikation och nätverkande är grunden för utvecklingen av arbetslivssamarbete! Skolan och arbetslivet går ofta ”i olika takt och pratar lite olika språk”, och den största utmaningen gäller just kommunikationen. Av denna orsak är det viktigt att satsa på en tydlig och aktiv kommunikation så att båda parterna blir hörda och förstådda.

Var modig och ta de första stegen för att påbörja ett samarbete. Du kan till exempel börja med ett företag eller en kontakt och sedan utveckla och fördjupa samarbetet. Arbetslivssamarbetet utvecklas så småningom och det tar tid och krävs aktiva kontakter för att bygga upp nätverk.

Entusiasmen smittar av sig i företagarlostran! Ta med intresserade personer och utnyttja befintliga verksamhetsmodeller för företagarlostran. Fråga om hjälp och sök vid behov stöd även utanför skolan.

Utnyttja utvecklingsbolaget i regionen

I Mellersta Österbotten finns tre verksamma utvecklingsbolag med företagsutvecklare som har i uppgift att stöda företag i alla skeden av deras livscykel. Företagsutvecklarna vid utvecklingsbolaget erbjuder avgiftsfri rådgivning både för personer som vill bli företagare och för redan verksamma företag. De erbjuder även ungdomar hjälp i företagsfrågor. Utvecklingsbolagets tjänster är lättillgängliga: YritysKannus: www.yrityskannus.fi
Kaustby ekonomiska region: <https://kaustisenseutu.fi/yritytajille/palvelut-yrityksille/>
Karlebynejdens Utveckling: www.kosek.fi

Företagsutvecklarna deltar i företagarlostran

Utvecklingsbolagets företagsutvecklare har en viktig och central roll för företagarlostran. Deras deltagande i skolans verksamhet tar arbetslivet och företagandet närmare skolvärlden. Deras centrala roll är att erbjuda sin expertis inom företagande och inspirera de unga både att se möjligheterna med företagande och att bidra med praktisk hjälp när de unga drömmer om företagande och behöver konkret hjälp för att påbörja företagsverksamhet.

Företagsutvecklaren kan delta i en lektion och berätta om olika företagsformer, om hur man grundar ett företag och sparra elevernas företagsidéer. Dessutom kan företagsutvecklarna berätta om framtida tillväxtutsikter i regionen och Mellersta Österbotten samt om nyheter från näringslivet. Företagsutvecklarens besök passar som en del av vilket ämne som helst!

**Har du lite tid
att diskutera
företarlostran?**

Tack för samarbetet och stödet

Ett varmt tack till de elever, undervisningstjänster och livskraftsledare i kommunerna i Mellersta Österbotten, FUI-utbildningsorganisationerna i regionen och representanterna för närings- och företagslivet som aktivt deltagit i projektet Livskraft till Mellersta Österbotten genom företagarlostran och gett sin värdefulla insats för utvecklingen av företagarlostran. Tillsammans har vi märkbart lyckats främja företagarlostran i Mellersta Österbotten. Utan olika aktörers engagemang och samarbete hade inte dessa fina projektresultat varit möjliga.

Vårt mål är att fortsätta detta värdefulla samarbete även i framtiden, och skapa en tillväxtplattform och en miljö som stärker arbetslivsberedskapen hos de unga. På så sätt kan vi tillsammans främja Mellersta Österbottens dragningskraft och kvarhållningskraft och garantera tillgången till kunnig arbetskraft och proffs som har kunskap om exportlandskapets tillväxtutsikter, energiomställningen och den rena omställningen på ett ekologiskt hållbart sätt. Tillsammans skapar dessa tillväxt och livskraft för hela landskapet.

- Apex Automation
- Best-Hall
- Billerud
- Clewor
- Ehta Group
- Faabelipaja
- Halpa-Halli
- Hietalahti & Pojat
- Huld
- Huusholli keittiöt
- Hycamite TCD Technologies
- Oilon
- Jetta-Talo
- Jukkola Systems
- Kaluste- ja saneeraustyö Hotakainen
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, Lestijokilaakson kotihoito ja yöpartio
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, Radiologian osasto
- Keski-Pohjanmaan Osuuspankki
- Kewatec
- KIP ry
- KIP Service
- Kipakka
- Kokkolan Energia
- Kokkolan kaupunginteatteri (puvustamo)
- Kongsberg Maritime Finland
- KPO
- Kuljetus Mäkelä
- LähiTapiola
- Mehiläinen
- NSA
- Öja Alu-Tank
- Opetusravintola Kokkolinna
- PaaPii
- Saaga Consulting
- Softwave
- Solmu Design
- Studio Frekvens
- TalousTaitaja
- Tetra Chemicals Europe
- Tmi Anniina Pesola
- Umicore
- Vaisala
- Visit Kokkola
- Yara Finland
- Centria ammattikorkeakoulu
- Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Kpedu
- Keski-Pohjanmaan LUMA-keskus
- Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius
- Halsuan Yrittäjät
- Kaustisen seutukunta
- Keski-Pohjanmaan Yrittäjät
- Vetelin elinvoimajohto
- YritysKannus
- Target Circular -hanke
- Botnia Green Energy -hanke

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

KOSEK

Kokkola
Karleby

KANNUS

Veteli

Perhon kunta

TOHOLAMPI

